

Mnenje Častnih razsodišč Zbornice - Zveze glede ohranitve javnega zdravstva

Častni razsodišči I. in II. stopnje, ki delujeta pri Zbornici – Zvezi, v okviru aktualne razprave v državi in obravnave vprašanja ohranitve in krepitev javnega zdravstvenega sistema poudarja, da gre za temeljno družbeno vprašanje, ki presega organizacijske, kadrovske, finančne in politične okvire. Javno zdravstvo predstavlja enega ključnih stebrov socialne države ter neposreden izraz etičnih načel pravičnosti, solidarnosti in enakega dostopa do zdravstvenih storitev.

Z vidika etike zdravstvene nege in babištva je temeljno načelo spoštovanja človekovega dostojanstva neločljivo povezano z zagotavljanjem enake dostopnosti zdravstvene oskrbe za vse ljudi, ne glede na njihov socialni status, starost, zdravstveno stanje, politično prepričanje ali druge osebne okoliščine. Javni zdravstveni sistem zato ni zgolj organizacijska oblika izvajanja storitev, temveč moralna zaveza družbe, da zagotavlja osnovno varnost in zdravstveno varstvo vsem prebivalcem v državi.

Posebej pomembno je izpostaviti ranljive skupine prebivalstva, med katere sodijo starejši, pacienti s kroničnimi obolenji, osebe z invalidnostjo, socialno ogroženi ter mnogo drugih, ki zaradi različnih življenjskih okoliščin nimajo možnosti dostopa do zasebnih zdravstvenih storitev. Za te skupine je javni zdravstveni sistem pogosto edina realna možnost pravočasne, kakovostne in celostne zdravstvene obravnave. Vsako zmanjševanje dostopnosti ali povečevanje neenakosti v sistemu ima zato neposredne posledice za poslabšanje zdravstvenih izidov in poglobljanje družbenih razlik.

Načelo enakosti v zdravstvu opredeljuje, da obravnava ne sme biti pogojena z ekonomskimi ali drugimi zmožnostmi posameznika, temveč z njegovimi potrebami. V tem smislu javno zdravstvo predstavlja ključen korektiv morebitnim neenakostim, ki jih lahko ustvarjajo tržni mehanizmi. Častni razsodišči opozarjata, da ohranitev univerzalnega dostopa ni zgolj strokovno vprašanje, temveč predvsem etična dolžnost družbe.

Dostopnost zdravstvenih storitev mora vključevati tako geografsko kot časovno in finančno dostopnost, ob tem pa tudi zagotavljanje zadostnih kadrovskega virov in pogojev za kakovostno izvajanje zdravstvene nege in babištva. Pomanjkanje dostopnosti lahko vodi v zamude pri obravnavi, slabše zdravstvene izide ter povečano obremenitev zdravstvenih delavcev, kar dodatno vpliva na kakovost delovanja sistema kot celote.

Častni razsodišči zato poudarjata, da mora biti ohranitev in krepitev javnega zdravstvenega sistema razumljena kot dolgoročna naložba v zdravje prebivalstva, socialno stabilnost in družbeno povezanost. Pri vseh nadaljnjih odločitvah je nujno, da se v ospredje postavi etična odgovornost do pacientov, zlasti najranljivejših skupin, ter zavezanost k ohranjanju enakega dostopa do zdravstvene oskrbe za vse.

Častni razsodišči pozivata odločevalce, da se javno zdravstvo ohranja in razvija kot temeljna vrednota družbe, ki odraža spoštovanje človekovega dostojanstva, solidarnost in pravičnost kot vodilna načela delovanja zdravstvenega sistema.

za Častno razsodišče I. st.
doc. dr. Helena Kristina Halbwegs,
predsednica

za Častno razsodišče II. st.
dr. Martina Hrovat,
predsednica

Obrazložitev: Mnenji častnih razsodišč je bilo poslano v obravnavo in usklajevanje vsem članim in članicam častnih razsodišč I. in II. stopnje ter potrjeno z absolutno večino (8 od devetih članov).